

her det at bemærke, at i adskillige af de vigtigste Spørgsmaal, f. Eks. Spørgsmaalet om Dagundervisning og Spørgsmaalet om Værkstedarbejde, vil disse to Grupper i al Almindelighed, saa vidt man kan skønne, komme til at staa med modsatte Anskuelser. Naar det er Tilfældet, maa det kræves, at der er Ligevægt mellem disse to Grupper, og da Kommissionen allerede er stor nok, bliver vist den bedste Maade, hvorpaa denne Ligevægt kan skaffes til Veje, at lade Fællesrepræsentationen vælge 2 ligesom de samvirkende Fagforbund og at lade Industriraadet vælge 1 ligesom de tekniske Skolers Lærerforening.

Hermed har jeg fremsat de væsentligste af de Bemærkninger, jeg har at gøre til de tre Lovforslag. Det forekommer mig, at disse tre Lovforslag i forskellige Henseender gaar i den rigtige Retning, men at de maa ændres paa meget væsentlige Punkter. Hvis det ikke sker, tror jeg ikke, de vil komme til at gøre den Gavn, som tilsigtes. Navnlige tror jeg, at Forslaget til Lov om Værkstedundervisning og Forslag til Lov om Fagskoler snarere vil blive en Hemske for Værkstedundervisningen, end de vil blive til Fremme deraf. Jeg kan derfor ikke anbefale, at disse Lovforslag vedtages, som de foreligger, men derimod, at de underkastes en grundig Udvalgsbehandling.

J. Fog-Petersen: De tre Lovforslag, som den højtærede Handelsminister har fremsat, og som er til Behandling i Dag, er blevet hilst med Glæde indenfor dansk Haandværkerstand og danske industridrivende og vil sikkert ogsaa vække Opmærksomhed i videre Kredse, fordi de beskæftiger sig med Spørgsmaal, som i Virkeligheden i lange Tider har været brændende indenfor Haandværker- og Industri Kredse. De har været levende drøftede paa de faglige Organisationers aarlige Møder og i den faglige Presse, og de har Betydning for hele vort Samfund, fordi de beskæftiger sig med den store Sag: Den unge Haandværkerstands Uddannelse. Det skal her fremhæves til danske Haandværkermestres Ros, at det Spørgsmaal altid har ligget og sikkert endnu ligger dem stærkt paa Sinde. Men det fortjener ogsaa fra anden Side indenfor Samfundet netop i vor Tid, vor Maskintid, den største Opmærksomhed, da Vanskeligheden med Hensyn til at skaffe Haandværker Læringer viser sig at være saa stor.

Lovforslagene er, som det oplyses i Bemærkningerne, forberedte i den Kommis-

sion, som er nedsat den 3. Marts 1913, og naar man ser Navnene paa de Mænd, der er optagne i denne Kommission, kan man maaske kalde det for en noget ensidig Arbejdsgiver- eller Mesterkommission, de Forslag, der er udgaaet fra Kommissionen, bærer maaske ogsaa noget Præget deraf. Om Lovforslaget angaaende Tilsynet med den tekniske Undervisning oplyses det, at Kommissionens Udkast har vundet Tilslutning fra alle Sider indenfor Kommissionen. Der oplyses ikke noget tilsvarende for de andre Lovforslags Vedkommende, men man maa have Lov til at gaa ud fra, at de ogsaa er Udtryk for den samlede Kommissions Ønsker. Den har ikke fuldført sit Arbejde. Vi kender ikke noget til de Forhandlinger, der gaar forud for det foreliggende Resultat — det vilde ellers være overordentlig interessant at kende dem —, vi har ikke andet at holde os til end det, der er føjet til de enkelte Lovforslag: Kommissionens egne Forslag og Kommissionens Bemærkninger dertil. Om alle tre Lovforslag kan vel siges, at de søger at bringe Orden og Fasthed ind i Virksomheden for de unge Arbejders Uddannelse. De griber Sagerne praktisk an og gaar ud fra Forholdene, som de er i Øjeblikket.

Det ærede Medlem, der havde Ordet før mig (Stilling), rejste Spørgsmaalet om Statens Overtagelse af den tekniske Undervisning og kom derved ind paa et Spørgsmaal, som havde mere med Fremtiden at gøre end med de foreliggende Lovforslag, for det, disse Lovforslag vil, er paa det givne Grundlag at føre Udviklingen videre, og det givne Grundlag her hjemme er, som det i sin Tid blev udtalt af den nu afdøde Formand for Fællesrepræsentationen i Danmark, at Haandværkerstanden selv har taget Initiativet til tekniske Skolers Oprettelse og i stort Omfang bærer Byrden ved deres Drift. Skolerne har saa i de sidste Aar faaet et stærkt voksende Tilskud af Staten, og hvor Staten giver Tilskud, maa den selvfølgelig have et vist Tilsyn med de understøttede Foretagenders Gang og stille visse Krav med Hensyn til Pengenes Anvendelse. Lovforslaget om Tilsyn med den tekniske Undervisning er netop Udtryk for, at man vil give Haandværkerstandens Skoler, hvad deres er, og Staten, hvad dens er. Efter Professor C. F. Andersens Død har der indenfor Haandværker- og Industri Kredse og i Tidsskriftet for Industri og Haandværk fundet en Drøftelse Sted om Tilsyn med den tekniske Undervisning, idet man stærkt ønskede, at der her blev